

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *Kapupénz*

Forrás: *Világ*

Bp.

(Hely)

1922 VII 19

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

333.328.3

Hely

Idő

"1922"

Személy

Helyszám

333.328

Székesfővárosi házinomda 1922

Közp nyomt. XX. cs. 23. sz.

Kapupénz

Most, amikor minden megrágult, csak természetes, hogy megrágult a kapupénz is. A béke boldog idejében esti 10 órától éjfélig 10 fillér volt a kapupénz; éjfélről hajnalig pedig 20 fillér. Amint látjuk, az új kapupénz mindössze csak százszor akkora, mint a békebeli kapupénz; épp azért a házfelügyelők nincsenek vele valami tulságosan megelégedve. Elvégre is, a béke boldog idejében három zsemlyét adott a pék tíz fillérért, ellenben ma — négy és fél korona egy zsemlye ára — mondják a házmesterek.

A lakók természetesen egészen másképpen gondolkoznak a kapupénzről, dehát a lakók és a házfelügyelők sohasem voltak egy véleményen; érthető, hogy most sem értik meg egymást.

Érdekes, hogy maholnap kilencven esztendeje lesz, hogy kapupénzt szednek Budapesten, és talán még érdekesebb, hogy nem is az első pesti bérház: az Orczy-ház hozta be elsőnek ezt az ujitást, hanem a Gyertyánffy-ház. A Gyertyánffy-ház a Zsidó-piacon állott, a mai Anker-palota helyén. Gyertyánffy Dávid, egy délvidékről Pestre származott dús gazdag örmény építtette ezt a házat 1831-ben Polláck Mihállyal, a Nemzeti Múzeum tervezőjével. „Roppant négyemeletű ház” — írja naplójában a nagyszerű Déryné erről a házról. Valamikor, régen, hangos volt ez a ház a dáridóktól. Katona József, meg a korabeli írók, és Déryné, meg művésznőtársai gyakori vendégei voltak a mulató kedvű házigazdának. Az átmulatott éjszakák emlékét azonban lassacskán elnyelte a feledés, aminthogy az idő és a csákány elpusztította magát a Gyertyánffy-házat is. Ellenben a boldog idők emlékeként Gyertyánffy Dávid ránhagyta örökségképpen a kapupénzt. Kapupénzt ugyanis a Gyertyánffy házában kezdett első ízben szedni a házmester; aminthogy a Gyertyánffy-palota kapualjában függesztették ki 1862-ben Budapesten először a lakók névjegyzékét. Tehát Gyertyánffy Dávidnak, a mulató kedvű örménynek köszönhetik Pest lakói a kapupénz intézményét. Nem valószínű, hogy tulságosan örülnének annak az örökségnek.